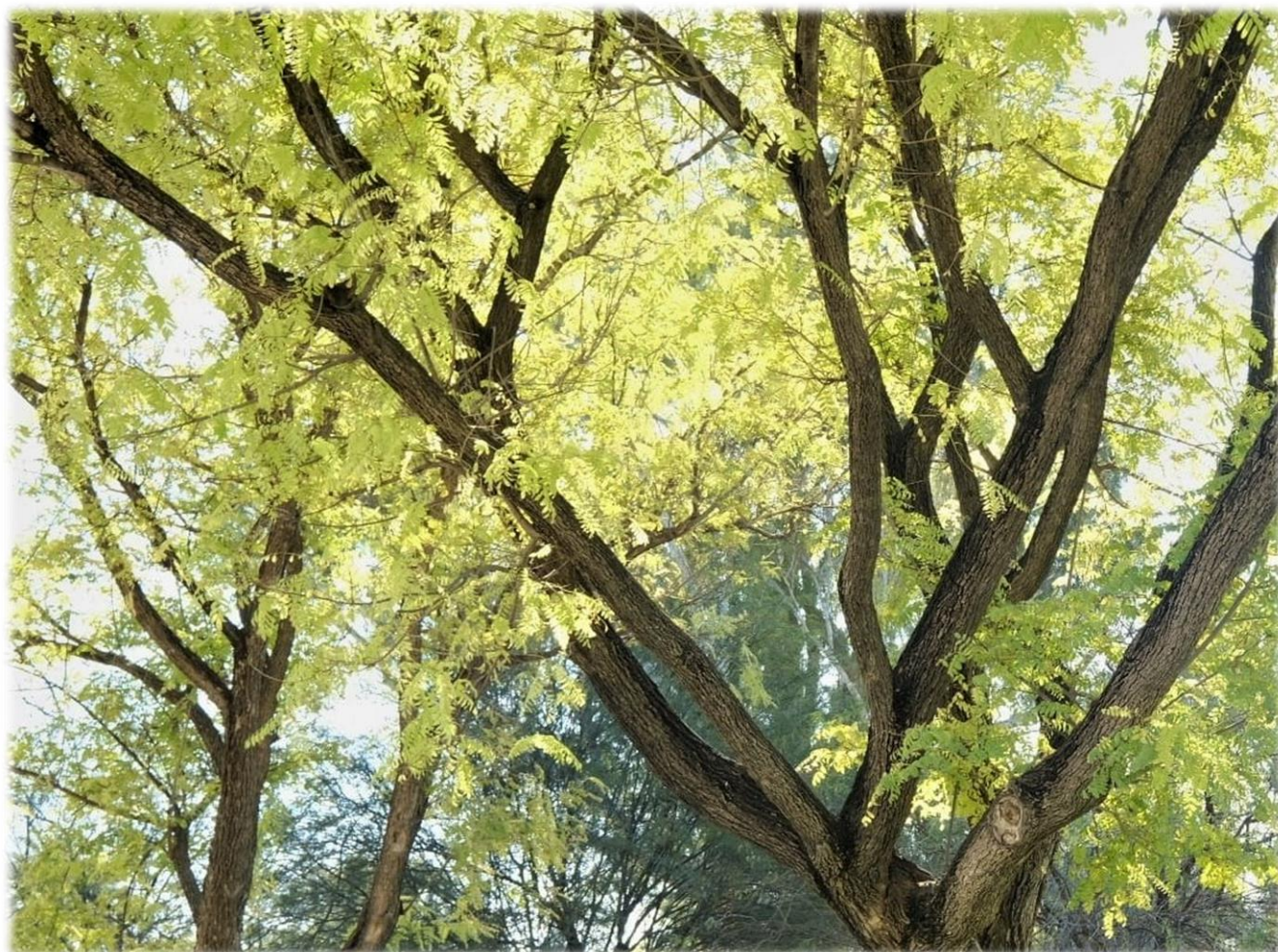




עלון קיבוץ ניר דוד (תל עמל)  
פברואר 2023



צילום: קורונה מגס

## זֶה הַזְמַן – צוֹרִיאל אֶסֶף

זֶה הַזְמַן

זֶה הַזְמַן לְצֵאת מֵהַבֵּית בְּרֶגֶל

אֶל הַמָּקוֹם הַכִּי רְחוֹק אֵלָיו

נִשְׂאוּ אוֹתָהּ רַגְלֶיהָ

וְלַעֲבֹר אוֹתוֹ.

זֶה הַזְמַן לַחֲזֹר אֶל הָעֵץ הַגָּדוֹל

שֶׁנִּטְעַתָּ וְטִפַּחְתָּ, הָעֵץ

שֶׁיִּשְׁאֵר אַחֲרֶיהָ, וְאִם

אֵין עוֹד עֵץ בָּזֶה –

זֶה הַזְמַן לִנְטֹעַ.



עמירה רבטל נוטעת עץ

## מה בעלון

עלון פברואר מלא בעצים, טבע ואנשים. והאם יש שילוב מנצח מזה?  
קריאה נעימה.

כאן המקום לתקן ניסוח לא מוצלח ושגוי מהעלון הקודם: גיתי צין היה אחראי על מניעת  
הטרדות מיניות בתיירות.

כאן המקום לברך:

▪ את משפחת גורן – שרון, שחר והילדים שעברו לביתם החדש בשכונת הכרם.

▪ את עמית סגל שהשתחררה מצה"ל לאחר שלוש שנות שירות!

כאן המקום לשלוח תנחומים:

▪ לאתי חן-בריר ואלון חן שאיבדו את אחותם סיגלית חן.

▪ לרמי חביב שאיבד את אחותו טובה חביב-חורש.

▪ לשירית רודמן האחות שאיבדה את אביה ישראל סמילנסקי.

▪ לשוקי כהן השומר הנאמן שלנו שאיבד את אביו עשהאל כהן.

עלון מס. 2 בשנת 2023, מס. 2292 למניין עלוני הקיבוץ

שותפים לעלון: אורי כרמל / אורי קלס / אלה מורגן-פרג / דליה יפה / יונה ארטל / לביא מאירי  
מאיה ויסמן / ממי ארזי / משפחת כרמל / ניצה גור / ערן מאירי / רחל ארטל  
רותם מאירי / רינה גלר / שלמה גלזר / תמר מאירי

מברכים: מיכל ועקבין / משפחות ארטל / משפחת גלזר / משפחת ורדי / משפחת נפתליס  
(אביבית ואמיר) משפחת רבטל (אמירה ואלון) משפחת שיפוני (טל וסלע)

עיצוב הלוגו החדש: עדי מידה

צילומים: גלי אשכנזי / דליה יפה / מליסה גופר / פרטיים / קורונה מגס / תרבות ניר דוד  
הפקת העלון בגרסת עיתון: כרמית מוזר-נגלר  
תודה מיוחדת ליהודית אייל, ארכיונאית הקיבוץ, על חומרי הארכיון ועל ההגהה.

עורכת: סמדר יחיאלי

עלון פנימי, כל הזכויות שמורות



# לכבוד ט"ו בשבט – סיפורו של עץ – הפיקוס הבנגלי

[צילומים: סמדר יחיאלין]

## מעין הקדמה

בקיבוצנו מספר מינים של פיקוס: פיקוס השדרות, פיקוס קדוש, ופיקוס בנימינה (ממנו יוצרים גדר חיה צפופה).

ממי ביקש להוסיף סוג נוסף, ונטע שלושה עצי פיקוס בנגלי בשל המאפיין הייחודי שלו: הפיקוס הבנגלי שולח מענפיו שורשי אוויר היורדים חזרה לקרקע ומתעבים. כתוצאה מכך, נוצר מראה ייחודי.

## קצת מידע

מקור עצי הפיקוס בהודו. הם מרגישים מצוין בארץ וקצב הגידול שלהם מהיר. לפיקוס הבנגלי פרי שמעופפים שונים אוהבים, לכן לא שותלים אותו ליד בתים. הפרי אינו רעיל אבל אינו טעים לבני אדם. הוא אינו נשיר.

הפיקוס הזה מפתח "זרועות" (ענפים) ענקיות לצדדים, ושורשי אוויר הופכים ל"משענות" התומכות בענפים. כאשר שורשי האוויר מגיעים לקרקע הם שותלים את עצמם בה, מתעבים ומקבלים מראה של גזע נוסף. בכך הם מהווים נקודת מזון נוספת לעלווה.



## טוויסט בעלילה

לפני כעשר שנים שתל ממי שני עצים של פיקוס בנגלי: אחד מערבית לניר עותק (כיום בגן של דודו רפמן). השני ניטע דרומית לבית של משפחת אביגד (אז חלק משטח האורווה). ממי מספר: "כשהתחילו עבודות התשתית לשכונה הזו, העתקתי את הפיקוס אל מקומו הנוכחי: דשא הפסלים. העץ קטן באופן משמעותי מאחיו שכבר מתנשא אל על, ומפתח מערכת נאה של שורשי אוויר. הוא היה זקוק לכמה שנות התאוששות מהמעבר. מזלו שהיה מספיק צעיר בהעתקה, כך שלא נגרם לו נזק, חוץ מקצב הגדילה שירד". לאחר כמה שנים, שתל ממי לידו עץ נוסף, כדי שעם השנים ייווצר מראה מיוחד של שורשי אוויר סמוכים זה לזה, מקור משחק לילדים.



פיקוס בנגלי על דשא הפסלים



פיקוס בנגלי בגן של דודו

## סוף טוב

אם כך, שלושה בנגלים בקיבוצנו: השניים הראשונים, תאומים בכורים, שנסיבות חייהם יצרו פער בגידולם, והשלישי – אח צעיר שניטע לשם חיזוק. ילדים, הורים ואנשים בכלל, מוזמנים ללכת ולראות את העצים המיוחדים האלו.

תודה לממי שמעשיר את הגן שבו אנו חיים.

## טיול קיבוץ – ט"ו בשבט תשפ"ג, פברואר 2023 לדרום הגלבוע

[צילומים: גלי אשכנזי, מליסה גופר, תרבות]







## רותם וערן מאירי – המלצה סביבתית

החודש חגגנו את ט"ו בשבט – חג הנטיעות ועם הקיבוץ יצאנו לטיול מקסים, פורח וקרוב. ממליצים לכולכם לצאת ולהנות מפריחה נוספת ומוקדמת השנה!



### טיול קיבוץ לדרום הגלבוע

נוסף לפריחות זהו זמן טוב לדבר קצת בשבחם של העצים. ואיך אפשר שלא להיזכר ולהזכיר את הסיפור הנפלא, **העץ הנדיב** (מאת ש' סילברסטיין) שנתן לילד כל כך הרבה ממנו: מקום למשחק, הנאה וזיכרונות ילדות, פירות לאכול ובהמשך למכור ולהתפרנס מהם, ענפים לבנות מהם בית, גזע שיוכל לבנות רפסודה שתיקח אותו הרחק, ובסוף, כשכבר היה נראה שאין לו יותר כלום לתת, נתן לו גם מקום נעים לשבת ולנוח.

מעבר לכל אלה, העצים מספקים לנו צל מהשמש הקופחת, מווסתים את הטמפרטורה בסביבתם, סופחים פחמן דו חמצני ופולטים חמצן. צמחים ועצים משמשים כ"פאנלים סולאריים טבעיים" הממירים אנרגיית שמש לאנרגיה זמינה לכל שאר החיים. העצים מונעים סחף קרקע ובכך מסייעים בהתמודדות עם הצפות ושיטפונות (הצפויים להתגבר עם שינויי האקלים). העצים מביאים איתם ציפורים, פרפרים ומעשירים את סביבתנו במגוון מינים.

וחשוב לא פחות מכל אלה – יש לעצים השפעה מיטיבה לגוף ולנפש.

בנימה זו, אנו מעודדים את מי מכם שיכול ויכולה, מעוניין ומעוניינת – צאו ונטעו! עונת הנטיעות טרם הסתיימה.  
ולמי שאין יכולת לנטוע אבל רוצה בכך, יש אפשרויות כמו, למשל, לסייע בנטיעות דרך האתר של עמותת "ונטעת".

[/https://venatata.org](https://venatata.org)



שלשלת נטיעות: בתמונה הימנית ממי ארזי נוטע עץ עם אימו מיכל, שנות ה-50

בתמונה השמאלית ארנון רבטל נוטע עץ עם אחיו אורון, שנות ה-80

ארנון מחליף את ממי בימים אלו בניהול הנוי, בהצלחה

## שלמה גלזר – ראיון ירוק

מנחם (ממי) ארזי מסיים למעלה מ-20 שנים בניהול ענף הנוי. הוא משאיר למחליפו גן גדול, מורכב ומטופח. ראיון שהוא סיכום תקופה.

[צילומים: קורונה מגס]

מנחם ארזי "ממי" בפי כול, מנהל את ענף הנוי משנת 2002. בימים אלו הוא מעביר את האחריות לארנון רב-טל. "אני עוד מעט בן 74", הוא אומר, "תכננתי להמשיך בתפקידי עד גיל 75 ואז לפרוש. לפני כמה חודשים פנה אלי ארנון והביע נכונות להיכנס לעבוד בנוי ולנהל אותו. כאמור זה לא היה בדיוק בהתאם לתוכניות שלי, אבל ראיתי את ההזדמנות שבן קיבוץ צעיר בא ומוכן לקחת את האחריות ולנהל את הענף. במשך השנים חברי קיבוץ לא "התלהבו" לעבוד בנוי, זאת עבודה קשה ושוחקת בחום ובקור. גם בקיבוצים אחרים רואים יותר ויותר קבלני נוי שעושים את העבודה. אז עשיתי סוויץ' בראש ואמרתי לעצמי נלך על זה, גם אם זה אומר להקדים קצת את התוכניות האישיות".

הקיבוץ שלנו ידוע כאחד הקיבוצים היפים ביותר. החל מנחל האסי והמשך בנוי מטופח, נקי ומסודר.



כמה מספרים על הנוי בקיבוץ:

בענף עובדים 5 עובדים קבועים – מנהל הענף, 3 עובדים ותיקים ומכסח דשא. הם מבצעים את כל עבודות ההשקיה, הגיזום, פינוי הגזם ותחזוקת מערכת המים. שטחי הדשא נפרשים על כ- 150 דונמים. יש בקיבוץ כ- 1000 עצים (חלקם עצי פרי שניטע ע"י החברים) וחלקם עצי נוי, גינות ציבוריות וגדרות חיות. כל הירוק הזה צורך כ- 100,000 קו"ב מים בשנה. התקציב השנתי של אחזקת הגן הגדול הזה הוא כ- 800,000 ₪, לא כולל תקציב השקעות (ציוד ותשתית) בהתאם לצרכים.



כשאני מבקש מממי לנסות ולסכם בתמצית את תקופת הזמן הארוכה מאוד בה הוביל את הענף, הוא בוחר לציין ארבעה מהלכים עיקריים:

**הראשון** שהוא רואה בו את **פרויקט הדגל** – הקמת **מערכת השקיה ממוחשבת** המכסה 98% משטחי הנוי. "היום זה נראה מובן מאליו, אבל כשקיבלתי את ריכוז הנוי היתה מערכת השקיה מאוד פרימיטיבית", הוא נזכר, "גררו ממטרות, השקו ליד הבתים, קצת בדשאים גדולים, קצת ממטרות קופצות, הכל בפתיחה וסגירה ידנית. כשעלה הצורך להחליף את מקור מי השתיה בשל המלחת הבאר שלנו, וכתוצאה מכך דרישה של משרד הבריאות להפריד בין מערכות מי השתיה והמים להשקיה (שעד אז היו משותפות), ניצלנו הזדמנות.

בני פרג שהיה אז מרכז המשק ניגש לנושא בראש פתוח, ובהשקעה של מיליון ₪ (אז סכום גדול מאד) רישתנו את כל הקיבוץ במשך שלוש שנים במערכת השקיה חדשה עם ראשי מערכת גדולים שכללו הכנה למחשוב. ברגע שהטכנולוגיה הבשילה, היינו אחד משני הקיבוצים הראשונים בארץ שעברו להשקיה בשליטת מחשב. היום 98% ממערכת ההשקיה מופעלת בשליטה דרך הטלפון והמחשב. החיסכון בעבודה ובמים הוא עצום. כל ממטרה שנשברת או פיצוץ בקו רואים דרך ספיקת מים. 100 אלף קוב נשמע המון מים, אבל בתוך הכמות של מי החקלאות שצורך הקיבוץ, מדובר בכמות זניחה ממש."

**מרכזי המחזור הם המיזם השני** שממי רואה בו ממש **מפעל חיים**. "כשהתחלתי", הוא נזכר, "לא היה אף מרכז מחזור. היום יש מרכזי מחזור בכל הקיבוץ, ובכל שכונה חדשה זה חלק מהתוכנית. התחלנו בשעתו עם שני מרכזים כאלו, אחד בצד הדרומי ואחד ליד הולצר. בהתחלה זה התקבל בספקנות רבה, והיה צורך להתעקש להמשיך ולפתח מקומות אלו ולהרגיל את הציבור להשתמש בהם. זה נושא שחשוב לי אישית והתעקשתי עליו. אני מקווה שהמחליף שלי יראה במרכזי המחזור חשיבות וימשיך להקים בהתאם לצרכים."

**השלישי – מעבר לשימוש בציוד חשמלי.** ממי מייחס חשיבות רבה להעברת הציוד שעובד על בניזין לציוד חשמלי: מסורים, מגזמות, חרמשים, מפוחים וכו'. "הציוד החשמלי טוב לאיכות הסביבה, מפחית זיהום ורעש ובריא יותר לעובדים. זה לא היה פשוט לשכנע את העובדים להיפרד ממה שהם מכירים ויודעים לתפעל היטב לטובת ציוד מתקדם יותר. אבל התעקשתי ולאט לאט זה נכנס." בסה"כ הנוי לדבריו מצויד היטב, אם כי תמיד יש מה לשפר.

**הרביעי: דקלים.** סוד ידוע הוא כי חדקונית הדקל האדומה כמעט וחיסלה את השימוש בדקלים לנוי. לא אצלנו! ממי הקדיש לכך תשומת לב מיוחדת במטרה לשמר את שדרת הדקלים שנתרמה לפני כ- 80 שנים ע"י מנהל "מקווה ישראל" שתלמידיו היו בין מייסדי הקיבוץ. "בשדרה שמתחילה מהשער הישן ונמשכת עד למרפאה יש כ- 60 עצי דקל קנרי ונוסף נטועים בקיבוץ כמאה עצי דקל מזנים אחרים. אנחנו משקיעים בהם כ- 6 ימי עבודה בשנה, של גיזום ענפים וכפות התמרים. הטיפול נעשה באביב כדי להוריד משקל מהעץ, למנוע נפילת כפות ולמנוע לכלוך הפרי שמושך יתושים, זבובים ועטלפים. נוסף לטיפול הפיזי, מתבצע פעמיים בשנה טיפול בחומר הדברה נגד החדקונית, כל זה הוא חלק מתוכנית העבודה. אין, למיטב ידיעתי, אף קיבוץ או עירייה שמקדישים לכך את הזמן, העבודה והתקציב כמונו, ובהחלט רואים תוצאות"



נוסף לכל זה, הוא מציין, מקדישים זמן רב ל:

**גִּיזּוּם עֵצִים** – "יש לנו בקיבוץ כ- 1000 עצים, לא מעט הם עצי פרי שנטעו החברים וחלקם בשטחים הציבוריים. מאמץ גדול ותשומת לב רבה מוקדשים לגיזום העצים." ממי לא אוהב במיוחד לגזום. נוסף לכך, עולה תמיד השאלה מאיזה תקציב הוא אמור לבוא. ממי סבור שזה צריך להיות מתקציב בטיחות מיוחד, כי הסיבה העיקרית לגיזום היא בטיחותית ולא מקצועית. "עשינו סקר עצים לפני שנה כדי להיות מכוסים בטיחותית ומשפטית. אנחנו עובדים לפי הסקר ומבצעים את הגיזום בהתאם לסדר העדיפויות: ניהול סיכונים לעצים. אגב, מערכת החינוך מחויבת גם היא לעשות סקר בטיחות עצים כל שנה בשטחים שבאחריותה."

**גִּזּוּם** – הוא נושא שמוקדש לו מאמץ רב. "זאת תמיד בעיה", מציין ארזי. "יש כמויות אדירות. מרסקים את הגזם, בשעתו מכרנו לשדה אליהו לקומפוסט, היום הגד"ש מנסים להפוך חלק לקומפוסט אצלנו. אנחנו משתמשים בחלק מהגזם לחיפוי קרקע; שמירה נגד עשביה על צנרת המים והוא גם נרקב ומשביח את הקרקע"

**פיזור שטחי פרחים** – "עוד תחום שניסינו לפתח ולצערי לא הצלחנו. דודו רפמן עוסק בזה ונקווה שיצליח, זה מוסיף יופי וצבע"

## נוי לתפארת

ממי לא מחדש כשהוא מספר, שאת תוכנית הנוי הבסיסית של הקיבוץ התווה צבי בהיר לפני כ- 80 שנה ועקרונותיה הבסיסיים נשמרים עד היום:

- האסי – טיפוח ושמירה על גדות האסי הפתוחות לציבור
- צל – שתילת שדרות עצים למתן צל
- דשאים – כיסוי השטחים בין בתי החברים והשטחים הציבוריים במשטחי דשא למניעת אבק והורדת הטמפרטורה.

טיפול וטיפוח הדשא  
1939  
[ארכיון ניר דוד]



צל וירק  
1946  
[ארכיון ניר דוד]



"למרות השנים שחלפו, התכנון הזה מאוד נכון", הוא אומר, "וחשוב לשמר את עקרונותיו. יחד עם זאת", הוא מוסיף, "אני חושב שמאחר שאנחנו קיבוץ שטוח וגדול לא היתה סיבה שלא לנטוע עצים גם על הדשאים כדי שיהיו מוצלים בחלקם. בהקשר הזה אני סבור שנעשתה שגיאה בכך שהצמידו עצים לבתים ולא לקחו בחשבון שקרבה גדולה מדי של עצים לבתים מקשה על הטיפול בהם ופוגעת בביובים וביסודות. לדעתי, במיוחד כשמדובר בעצי נוי גדולים, מוטב לנטוע עצים במרחק של 8 מ' מהבית, מה שמבטיח גם צל איכותי וגם מונע פגיעה בבתים."

## הנוי כמרכיב מרכזי באיכות החיים

אין חולק על כך שהנוי בקיבוץ ברמה גבוה מאוד, מטופח ומושקע. שמנו בעניין יצא למרחקים. לממי קרדיט מרכזי, והוא זוכה להערכה רבה על עבודתו רבת השנים ממרבית הציבור. ההוכחה הטובה ביותר לכך היא אישור תקציב הנוי כל שנה מחדש. בחזקת "יש תמורה לאגרה". לדבריו, כל מנהלי הקהילה איתם עבד במהלך השנים, **חן ורדי, קובי לם, מושקו ושחם** – כל אחד מהם בסגנונו ודרכו הקפיד שלא תהיה חריגה מהתקציב מחד, אבל גם לא קיצוץ. כולם ייחסו חשיבות רבה לנוי, תמכו ועודדו. "בדרך כלל לא היה להם זמן וראש להתערב, ואני מניח שגם סמכו עלי, כך שאישרו את התקציב ונתנו לי חופש פעולה. אני מודע לכך שאני נחשב לאיש לא קל", הוא אומר בגילוי לב, "האמת שיצרתי לי תדמית באופן מכוון כמי שלא חושש להתעמת עם כל אחד ולהיות האיש הרע כשצריך. ככל הנראה זה חלק מהמשוואה: אנשי ענף הנוי שבראשו עמדתי, הם אלו שבונים, שותלים ומטפחים, ואילו חלק מהחברים, כל אחד בהתאם לצרכיו הורס ופוגע. אבל חשוב לי לציין", הוא מוסיף בנימה מפויסת כמי שמסיים את התפקיד, "שרוב הציבור בסך הכל בסדר. בעידן זה של שיפוצים בבתי החברים, כניסה של כלי קלאב-קאר לחצר ועכשיו גם מכוניות חשמליות, רואים יותר ויותר פגיעה בדשאים ובתשתיות הנוי, כך ששמירה על הנוי גם בעתיד תהיה כנראה מאבק אין סופי."

## ש. מה לא הספקת לקדם?

ת. הבעיה המרכזית מבחינת ענף הנוי היא תשתית המדרכות, שלצד מערכת הביוב נמצאת בפיגור גדול. המדרכות צרות מידי ובמצב לא טוב. גם מערכת הביוב בנויה טלאי על טלאי. העובדה שאין תוכנית אב מסודרת לחניות, מדרכות וביוב, ועובדים בהתאם לצרכים בלי תוכנית רב שנתית מסודרת, מקשה מאוד. אני יודע **ששחם, וירון לוינס** בשעתו נאבקו לקדם תוכנית אב לקיבוץ, אבל זה נתקע כל פעם מסיבה אחרת וחבל.

**לסיכום –** ממי מסיים בתחושה טובה ובסיפוק רב. הוא משאיר לבא אחריו ובעצם לציבור כולו, גן ציבורי גדול, ירוק, מטופח עם תשתית טובה להמשך. בסה"כ הוא יודע שהנוי בקיבוץ הוא שם דבר בארץ, ושיצבור החברות והחברים שלנו מעריך מאוד את עבודתו רבת השנים, ותרומתו הרבה לאיכות החיים של כולנו. הוא לא ממש מתחרט על התדמית שסיגל לעצמו, משום שהוא משוכנע שהיתה חלק הכרחי מהשמירה וטיפוח הנוי. בשנה בקרובה בכוונתו להמשיך וללוות את ארנון בנוי ולהעביר לו בצורה מסודרת את הידע והניסיון הרב שצבר. הוא ימשיך להיות אחראי על מערכת המים, התברואה וחלוקת הגז כל עוד בריאותו תישאר טובה ולתרום בכך את חלקו לשמירה על המרחב הציבורי.

**ישר כוח בשם קהילת ניר דוד כולה!**



## ברכה של אורי כרמל לממי ארזי, עם סיום ריכוז ענף הנוי

ממי ארזי האחד והיחיד

אנחנו רוצים להודות לך על שנים רבות של שיתוף פעולה, אכפתיות ויסודיות.

במשך כל התקופה בה היית מופקד על הנוי בנירעותק, העלית את הרף גם ברמת המקצועיות וגם ברמת השירות.

תרמת תרומה גדולה לאווירה במפעל ולרושם החיובי, שנוצר אצל כל אורחינו ומבקרינו. אין אורח שלא מתפעל מהנוי המטופח העוטף את המפעל ונותן לו אווירה קסומה של טיפוח ושמירה על הטבע.

הכניסה למפעל היא לא רק חלון הראווה שלנו. גינות מטופחות, ניקיון ואסתטיקה, הם הרבה מעבר ליופי חיצוני, הם משפיעים באופן ישיר ועקיף על התנהגות העובדים, על היחס שלהם למקום עבודתם ועל איכות העבודה.

הבקרים הקפואים בחורף, החום הכבד של הקיץ והשעות המתמשכות ביום ובליל, לא הרתיעו אותך ואת הצוות. זכינו למענה מהיר ומקצועי לכל קריאה או בעיה.

נכון, לא חסכת מאתנו את שבטך ואת חדות לשונך, כאשר המרינו את פיך או הענקנו לעצמנו חופש פעולה חריג...

כמו מחנך טוב, עם דוגמא אישית, חריצות ועין פקוחה ומתבוננת, לא ויתרת על עקרונותיך ואנחנו השתפרנו בזכותך.

ממי, זכינו להיות לקוחות מרוצים.

אורי כרמל וכל עובדי המפעל



## יונה ארטל עם סיום עבודתו בסידור רכב

נפגשתי עם יונה לשמוע ממנו על שנים רבות בסידור רכב, אחד התפקידים הרגישים ביותר מבחינה חברתית לאורך כל שנותיו של הקיבוץ.

יונה מספר: בענייני רכב אני 23 שנים. עוד כשעבדתי במפעל מתכת התחלתי לטפל בצד המכני של הרכבים, לצד אמירה צ'סלר שהייתה סדרנית הרכב. כשאמירה סיימה, החלפתי אותה באחריות כוללת על הרכבים והסידור לחברים.

בשנים ההן, צי הרכבים הגיע לעשרים, זה היה בשנים שעדיין רכבים פרטיים לא היו נפוצים. בשנים האלה הנסיעות היו על חשבון הקיבוץ, החבר לא שילם. עם ההפרטה התחלנו לצמצם את מספר המכוניות.

כיום יש חמישה רכבים לקהילה. בדרך כלל המספר הזה מספיק. יכולים להיות זמנים של לחץ אבל לא כדאי לקנות עוד רכב בגלל זה.

במהלך השנים היו אצלנו מכוניות מסוגים שונים: סובארו, מאזדה, סקודה. כל סוג טופל במוסך שונה. רציתי שנעבור לסוג אחד, גם אמין וגם מטופל באותו מוסך, וכך רכשנו את רכבי הטויוטה. טויוטה הוא רכב אמין וחזק. הדבר החשוב ביותר בעיני הוא בטיחות. חבר שלוקח רכב צריך לדעת שהוא מקבל רכב מסודר מבחינה בטיחותית. הדבר חייב אותי למעקב יום יומי אחר מצב הרכבים.

התחלתי את היום שלי מוקדם מאוד – לפני שהחברים יוצאים לנסיעות. עברתי רכב-רכב, לבדוק שיש אוויר בגלגלים, שהרכב מניע, שלא נפגע או ניזוק, בדקתי תקינות אורות, את מצב הגלגל הרזרבי ושכל האביזרים נמצאים. פעם בשבועיים בדקתי שמן-מים בכל רכב והרכב עבר שטיפה. החבר משלם לא מעט על נסיעה ברכב. אני מצידי צריך לדאוג שהוא יקבל רכב במצב אופטימלי: גם תקין מכנית, מגבים ומזגן תקינים, גם נקי ועם מיכל דלק מלא.

חשוב לי לציין שמחירי הק"מ והזמן לא השתנו משנת 2012. ביחס לקיבוצים מופרטים אחרים אנחנו לא יקרים, בדקתי זאת. לא היה צורך להעלות את המחיר כי התחזוקה של הרכבים הייתה טובה והסידור עבד ביעילות עם מינימום הוצאות.

כסדרן רכב תמרנתי לא מעט בין הצרכים של האנשים. קורה שחבר צריך לנסוע לתל אביב לרופא, או שמישהו מתקשר כשהסידור כבר גמור ואין רכבים פנויים, אבל הוא צריך להגיע להלוויה. לסדרן יש מחויבות לעזור למקרים הדחופים ואני השתדלתי תמיד להיות עם הפנים לחבר.

רכז רכב חי במתח 24 / 7, בסוג של כוננות מתמדת ללא צפוי. קיבלתי לא מעט טלפונים באמצע הלילה מחברים שנתקעו בכל מיני כבישים. במקרה של תאונה והאוטו נשאר על הכביש, אני צריך להגיע למקום, לראות שמגיע גרר, להיות בקשר עם המשטרה אם צריך, יצא לי גם להגיע לבית משפט למתן עדות על תקינות רכב שהיה מעורב בתאונה.

עכשיו חזרתי לישון בלילות, איכות החיים השתפרה. עם העברת האחריות לנדב, ירד המתח ואני מרגיש חופשי. זה טוב לי וטוב למשפחה. יחד עם זאת, סידור הרכב גזל ממני הרבה זמן, ועכשיו צריך למלא את הזמן. אני שוחה בברכה יום-יום, הולך לפעילות במדגרה ואגיע גם ל"גיל עוז".

יונה, אני מאחלת לך שנים שקטות.

ואני מאחל לנדב שיצליח.

סמדר יחיאלי

### חברה שואלת [בעילום שם], עלון קיבוץ, 1965

מעשה יפה עשו עובדי הלול שאפשרו לחברים ליהנות מנסיעות בטנדר של הענף הנוסע 4 פעמים בשבוע לתל אביב. אולם, לא תמיד העניינים הם חלקים. קורה שחבר נרשם בתור לנסיעה ועושה את כל הסידורים לנסיעה והנה, בערב האחרון ממש, בא אחד מעובדי הלול או אחד מבני משפחתו המחליט לנסוע העירה בענייניו הפרטיים ואז התור של הרשום מתבטל באופן אוטומטי, מה שגורם, כמובן, להתמרמרות גדולה. ואני שואלת: האם זהו סידור הוגן? קיבוצי? הדבר קורה לגבי כלי רכב שונים? האם אין הם רכוש הקיבוץ וזכויות החברים לגביהם – האין הן שוות? לדעתי, חייבת ועדת החברים להסדיר את עניין התחבורה בצורה ההולמת את מציאותנו החברתית.

## רכז הרכב, קלמן, מה אומר? [מתוך עלון קיבוץ, 1974]

קיבלתי את התפקיד ברצון כי יש לי עדיין סנטימנטים לנושא, לב של נהג. כמו כן יש לי ניסיון מקצועי. אבל, למען האמת חשבתי שאוכל לבצע את הדברים בצורה שונה. חשבתי שאפשר להבהיר לחבר הנהגים בקיבוץ דברים הקשורים בצידוד, בעיותיו ותפקודיו. קיוויתי שזה יביא לחברים גישה אחרת, קצת יותר כבוד לצידוד היקר שהקיבוץ מעמיד לרשותם.

התפקיד תובע עבודה רבה, קשור בהרבה בלבול מוח וטרדות ללא שעות קבועות. למעשה, אני עוסק בזה רוב שעות היממה.

הדרישות לרכב הן רבות ומגוונות מאוד. אני מנסה לשלב נסיעות של כמה אנשים, אך יש מספר חברים שאין להם סבלנות לחכות, אפילו לא חצי שעה. זה מייקר מאוד את ההוצאות שלנו והמוסדות חייבים לתת פעם את דעתם לנושא זה, שכן הקילומטרז' יקר מאוד.

בכלל, הגענו לרמת חיים כזו בשכלי התקשורת הקרוי אוטובוס נמחק כליל מהחשבון כשמדובר בסביבה הקרובה. אינני מעוניין לפרט, אך חוסר הסבלנות של מספר מצומצם של חברים הגיע לידי 'איומים' ממש ...

רוב החברים אינם בודקים את המכונית לפני הנסיעה ואין מדווחים על תקלות שקרו להם תוך כדי נסיעתם. כתוצאה מזה נגרמים נזקים כבדים העולים לנו ביוקר רב.

יש גם מספר קטן של חברים המנסה לרשום את הנסיעות בכתב חרטומים כדי שאי אפשר יהיה לזהות אפילו את שם הנוסע וזה מדאיג מאוד ומעורר מחשבות קשות. אני משתדל לספק את דרישות החברים ובסך הכול היחסים הם תקינים, פרט לאותם יוצאים מהכלל בלתי סובלניים שלעתים יורדים לחייו של בעל התפקיד.

מצב הרכב העומד לרשות הקיבוץ בהחלט סביר. החלפנו שתי מכוניות קטנות בחדשות. בקרוב נחליף את הטרנזיט הכחול, כך שרוב הרכב יהיה חדש. אני מתכוון להתקין גגונים על מספר מכוניות, דבר שיקל על החברים מבחינת מיקום הצידוד בתוך המכונית. כן היה רצוי לסגור ולספסל את הטנדרים הקטנים של מפעל מתכת והשלחין כדי לאפשר להוביל אנשים במספר גדול בתנאי נוחות סבירים. וכל זאת בהוצאה קטנה יחסית. נוסף על כך זה יקל על "סדרנית הטרמפים" (מפעל מתכת נוסע לתל אביב ...)

לצערי אין לרכז הרכב שליטה על המכוניות שעומדות לרשות הענפים, דבר שיכול היה להקל על החברים בשעת מחסור זמני במכוניות.

היו לי מספר בעיות עם בעלי רכב כשהרגשתי שאני עומד אצלם כעני בפתח. הסיבה נעוצה או בהשקפתם, שהרכב העומד לרשותם מסמל סטטוס חברתי, או אולי הוא נחשב אצלם כמין צעצוע שחבל להם לתת למישהו אחר לשחק בו.

אף על פי כן אני חייב לציין שעם הזמן החלו רוב החברים לרשותם רכב שלא מן הקיבוץ להיענות ביתר רצון לפניות ותבוא עליהם הברכה.

בסך הכול אני חושב שתפקיד זה מעניק שירות חשוב לחברים ומאפשר להם לגשר על פני פערים גיאוגרפיים ולהדק את הקשר עם הקרובים להם.

## אלה מורגן-פרג – תרומה לחברה הישראלית ואנחנו

במהלך השבועיים האחרונים קיימנו שני מפגשים ראשונים עם מרכז הקליטה בבית אלפא, מפגש מבוגרים ומפגש משפחות. מטרת המפגשים ליצור ולבנות קשר בין שתי הקהילות כחלק מקידום של ההתנדבות והמשימות הקהילתיות שלנו, קהילת ניר דוד - החוצה, לחברה הישראלית הרחבה.

### רותם מאירי משתפת בחוויות ממפגש המשפחות

בראשון האחרון הוזמנו לביקור משפחות במרכז קליטה בבית אלפא. הייתה נוכחות מרשימה של 15 משפחות. כבר בדרך למקום המפגש פגשנו ילדים חמודים שבירכו אותנו לשלום וילדים נוספים שכבר התחילו ליצור איתנו קשר.

כשנכנסנו למקום המפגש התכבדנו בלחם אתיופי משגע (דאבו) וקפה אתיופי מחמם. שירה, מנהלת התרבות במקום סיפרה לנו על תהליך עלייתם של יהודים אתיופים מארצם לישראל וכמה התהליך מייגע, ארוך ופעמים רבות אינו מצליח ואף גורם לקרע בין אחים ומשפחות שחלקם עולה לארץ וחלקם נשאר מאחור. עוד סיפרה שירה על החיים באתיופיה, על החיים במרכז הקליטה וכן על ההשתלבות של אוכלוסיית העולים בחברה הישראלית במהלך שהותם במרכז הקליטה ולאחריה.

בהמשך, יחד עם ילדי מרכז הקליטה עברנו בתחנות של קליעת צמות, כתיבת השם באמהרית, אמנות ועוד, הכול לצילי מוזיקה אתיופית וריקודים.

החוויה שלי הייתה חוויה של פתיחות הראש והלב. לפעמים חיים לידנו (ואפילו בקרבנו) אנשים עם סיפורים שונים משלנו ולא תמיד אנחנו יכולים/מסוגלים לראות ולהבין את סיפור חייהם השונה והמורכב. אני שמחה ומודה על הזדמנות הפז המופלאה הזו לצאת, להיחשף ולהכיר סיפורים של אנשים שחיים שתי דקות נסיעה ממני. להתחיל להכיר תרבות שלמה ועשירה וסיפורים אנושיים, מרתקים ולעיתים קשים.

תודה רבה לצוות המארגן. מחכה להמשך המפגשים ולחיזוק ההיכרות והקשר עם הקהילה החיה במרכז הקליטה וכן למפגשים נוספים ועשייה למען החברה.

## רינה גלר משתפת ממפגש המבוגרים

במסגרת התרומה לחברה נוצר קשר עם מרכז הקליטה בבית-אלפא. כשלב הראשון בתוכנית הוחלט על מפגש היכרות. ב- 7 לפברואר, ביום חורף קר, יצאנו לדרך. 15 איש הגיעו מהקיבוץ. במקום חיכו לנו עם כיבוד אתיופי - פופקורן ולחם טרי. בעוד אחת מהצוות טורחת על טקס הקפה המסורתי, סיפרה מורן, המנהלת, על המקום. דיברה על הרקע השונה מהעליות הקודמות והאתגרים שניצבים בפני הצוות. שירה, שליחת הסוכנות לאתיופיה ומצוות המקום, שיתפה אותנו בסיפורה האישי המרגש ונתנה סקירה יסודית ומקיפה על מצבם של הפלאשמורה באתיופיה כיום ועל הקשיים של העולים. בסיום לחלק הראשון העניקה להם רחל ארטל מתנה יפהפייה מעשה ידיה, תרומת 60+, למקום. בהמשך נפגשנו עם כיתת הצעירים של האולפן, בני 18-27. אסתר פז פתחה את ליבה וסיפרה את סיפורה האישי שגרם להתעניינות והפיח בהם תקווה רבה. לסיום דיברנו על המשך הקשר וחלק מהנוכחים הביעו רצון להתנדב במקום. מוזמנות/ים לקחת חלק בפעילויות. זה שילוב של מצווה והנאה.

זכינו למפגשים מקסימים וזו תחילתו של קשר שיש עוד להמשיך לעבוד, להעמיק ולשמר. מוזמנים ומוזמנות לקחת חלק בפעילויות ההתנדבות הבאות.

שנמשיך לעשות טוב יחד!

אלה, בשם צוות תרומה לחברה הישראלית -

תמר מאירי, רינה גלר, שימרית שלום וינר, שירן עדי, לאה שוורץ ואלה פרג מורגן





## תמר מאירי – סיכום מיפוי התנדבויות בקיבוץ

▪ רוב הפעילות נשענת על מתנדבות ולכן נקטנו בלשון נקבה. כמובן שישנם גם בחורים מתנדבים.

אחרי שאלה קראה לנו לדגל, והקימה צוות שכתרתו "תרומה לחברה הישראלית", החלטנו לנסות למפות את המתנדבות/ים מחברי ותושבי ניר דוד שכבר פעילות בשטח.

ככל שבדקנו לעומק ראינו שמספר המתנדבות, הן בקהילה שלנו עצמה והן מחוץ לקהילה משמעותי ובהחלט מחמם את הלב.

ככל ששמענו על יותר מתנדבות – כך היה ברור לנו שלא נצליח למפות את כולן, ואכן מדובר בעשרות.

חילקנו את המתנדבות לשתי קבוצות. אלה הפעילות בקהילה שלנו ואלה הפעילות מחוץ לקהילה.

### הקהילה הקיבוצית תמיד הייתה בנויה על התנדבות.

מתנדבות שמסייעות בבית הסיעודי בתחומים שונים, המפעילות של מועדון +60, מפעילות את יד שניה לילדים ומבוגרים, חסידות המארגנות הבאת ארוחות ליולדות ולכל מי שצריך, חברים במזכירות ובוועדות שונות. וכמובן עשרות מתנדבות המסייעות בהפעלת התרבות אצלנו בבית, החל מהארגון שלפני, דרך שירה ריקודים ומשחק ועד חיסול וסידור אחרי, ארגון טיולים ועוד.

### יש גם לא מעט פעילות מחוץ לקהילה בתחומים מגוונים

משמר הגבול והמשטרה, עמותת ער"ן, חלוקת גמ"ח (מזון) בעמק, ליווי בעמותות שונות לבעלי מוגבלויות, ליווי אישי לאנשים ונשים הזקוקים לכך, עזרה בבתי הספר רימון וגאון הירדן.

ברור לנו שלא הצלחנו להגיע לכל מי שתורם מזמנו לטובת אחרים, אך נראה לנו שראוי לציין ולהראות את התמונה שהצלחנו "לצלם" לכלל הציבור.

כל הכבוד לפעילים ולפעילות שכבר תורמים ותורמות!

הצוות פועל ליצירת פעילויות והתנדבויות נוספות. כולם מוזמנים מאוד לקחת חלק.

## אלי כרמל – לדמותו



אלי כרמל נולד ב- 1937 בציריך שבשווייץ, בשם Erich Hermann Knüsel, **לשרה שפיגלגלס**, אם יהודייה ול- **Hans Knüsel** – אב שווייצרי נוצרי. אלי נימול כיהודי ואף הוטבל כנוצרי. שנתיים מאוחר יותר נולד אחיו הצעיר **פטר** שהוא אביה של **אסתר פז**. משפחת קנוזל היא משפחה רבת דורות. קיימת עד היום "אגודת הקנוזלים", המקיימת מפגשים

שנתיים ומתחזקת ספר עב כרס, המתעד את דורותיה משנת 1500 לספירה ועד היום. אלי ואחיו למדו בבית ספר "רודולף שטיינר", אבי התורה האנתרופוסופית, שם למדו ציור, תכנון ושרטוט בניין.

בגיל 13 הצטרף אלי לתנועת השומר הצעיר. ביום כיפור, בגיל 16, פגש בבית הכנסת את **גרדה** (לעתיד **דבורה**) וחייהם נקשרו. כמו כל תושבי שווייץ בימים ההם, אלי שירת בצבא השווייצרי. ב- 1956, בגיל 19, במסגרת השומר הצעיר, החל בהגשמה ועבר הכשרה של שנה באיטליה, במסגרת גרעין "עומר", ביחד עם **גד וליאה**, **תלמה סגל**, **דבורה שלם**, **מיכאל ידיד** ועוד... ההכשרה אומנם הייתה בוויילה בטוסקנה אבל בתנאים מאוד קשים ומינימליים וכללה חיים במחנה דמוי קיבוץ בו למדו הנערים והנערות חיי קיבוץ מהם. לאחר מכן עלה הגרעין לקיבוץ ניר דוד במסגרת השומר הצעיר.

ב- 1959 שינה את שמו לאלי כרמל והתחתן בקיבוץ עם דבורה. נולדו להם **גבי**, **אורי ולילי**. אלי שירת בצה"ל שנה בלבד, כיוון ששירת בצבא שווייץ והשתתף במלחמת יום כיפור.

ב- 1973 אלי ודבורה נפרדו, ובמשך עשר שנים חי אלי על הקו בין ישראל, שווייץ וארה"ב. בתל אביב עבד במחלקת התכנון של הקיבוץ הארצי, שם הכיר לראשונה את **כרמלה**. אלי וכרמלה נפרדו ואלי המשיך בנדודיו. שנה מאוחר יותר, בארה"ב הוא נישא ל**פאט** והם עברו להתגורר בברקלי קליפורניה, שם עבד בקואופרטיב למכירת גבינות, צייר, הציג את תמונותיו בגלריות וחי את חיי ההיפים.

ב- 1983, חזר אלי לכרמלה ולקיבוץ ובשנת 1990 הם נישאו. אלי השתלם בציור במקומות שונים, בין היתר אצל **יהושע גרוסברג**, מדרשת אוהל שרה, בבית ספר הגבוה לציור בתל אביב, בשוויץ, בקליפורניה, בעין הוד, אצל **יהודה יציב** ובניר-דוד.

הקיבוץ אישר לו סטודיו ויום ציור בשבוע. מאז יצר אלי, בסוגי אמנות שונים של נגינה, ציור ופיסול. הוא ניגן על חליל צד, גיטרה, מפוחית ופסנתר, צייר בפחם, עיפרון, פסטל, שמן ואקוורל. עבודותיו הוצגו במספר רב של תערוכות בישראל, שוויץ וקליפורניה, וניתן לראות אותן באתר האינטרנט שבנה בעצמו לתיעוד היצירות שלו ושל כרמלה אשתו. [/http://www.elicarmel.com](http://www.elicarmel.com)

בקיבוץ עבד בין היתר בתור רכז בניין, ולאורך השנים היה אחראי על בנייתם של מספר רב של מבנים בקיבוץ – בין היתר הקמת בית התרבות, הקמת נירעותק, הגשר הצהוב, הולצר, בתי ילדים, הקמת מערך הטלפונים, מבני ציבור, הרולנים והדיסקו (הפאב).

לאורך כל השנים עסק בשרטוט ועדכון מפות ניר-דוד, תכנון שיפוצים וכו'. עם כניסת המחשב לעולמנו, מצא בו אלי עניין רב ולימד את עצמו שרטוט באוטוקאד. לאט, לאט, העביר את תוכניות הקיבוץ מנייר לקובץ דיגיטלי. את הקובץ דאג לעדכן באדיקות, עם כל שינוי שכונה, בית, מדרכה, צנרת ואף קווי השקיה וחשמל.

כשוויצרי מצוי למד אלי גרמנית, איטלקית וצרפתית בבית הספר. הוא ניחן בכישרון ללימוד שפות ושלט גם באנגלית, ספרדית ואף לימד את עצמו רוסית.

אלי נפטר בפברואר 2023 בהיותו בן 85

יהי זכרו ברוך

**משפחת כרמל**

אבא,

[הספדו של אורי כרמל בהלוויה, 23.2.23]

האנשים המוכשרים, לרוב קשים.

קשים כמו יהלומים.

כל כך קשים,

שכל מה שמנסה לשבור אותם, נשרט.

שכל מי שמנסה לכופף אותם, נפצע.

אבל כשהאור נוגע בם,

הם זוהרים בשלל צבעים,

הם מאירים את המביט בהם,

כבמטה קסמים.

כן, כמו שיהלומים הם נדירים

כך היה גם אבא

אומן מופלא

חד, מדויק וחסר פשרות.

אדם שמצא את המרגוע בדיוק

ואת האושר בשלמות.

בכל קו שבשרטוט,

בכל משיכת מכחול.

בכל מעשה ידיו.

"אם שלמות זאת המטרה

אז כל דבר פחות, הוא זלזול ועצלנות."

כך אמרת לי פעם.

דרשת מעצמך וציפית גם מאיתנו.

יצירות רבות שכבו שנים,

עם גלגולים של תיקונים וליטושים.

רק אם מצאת בם שלוה,

זכו לקרן אור.

כשזוגתך כרמלה התקשתה,

תמכת וטיפלת, במסירות רבה.

לא הסכמת לפחות,

לא הסכמת לפשרות.

לא וויתרת,

עד שנגמרת !

וכשידיך רפו וגופך בגד,

לא עזרו המילים,

כבר לא מצאת טעם.

עכשיו אתה חוזר למעמקי האדמה,

כי שם, טמונים יהלומים כמוך.

קשים, שורטים,

אבל יפים, מיוחדים ונדירים.

יהלום שוויצרי באדמת עמק בית שאן !

אוהב וכבר מתגעגע

אורי

## דליה יפה – בית פתוח אצל ניצה גור

[צילומים: דליה יפה]

כשפניתי אל ניצה, ענתה לי: "תני לי לחשוב על זה, הבית שלי לא כל כך מסודר... אולי לא כל כך מתאים..."

נתתי צ'אנס לעוד יום ואז התבשרתי: "תבואי ונראה איך זה הולך." הגעתי בשעת ערב, לשביל אבנים וגינה עם פסלים. ניצה חיכתה לי והתנצלה על הבלגן, ואני הבנתי שאני בבית מיוחד מאוד, ממש לא קונבנציונלי, מלא בכל טוב ביצירותיה של ניצה. לא יכולתי להינתק מכל "החברים" ובעיקר "החברות" שממלאים את קירות ביתה, ניצבים בכל פינה, על אדני חלונות, עמודים ושולחנות. התחלנו בסיור מודרך לאורכו ולרוחבו של הבית. בסיור נחשפתי לעושר הפנימי של אישה יוצרת, שלא נחה לרגע והחלטתי לשתף גם אתכם בחוויה.

מיד בכניסה לבית, מימין לדלת מראה מעוטרת.  
ניצה מספרת: "מצאתי אותה בפינת מחזור. ניקיתי,  
צבעתי והוספתי פרחים מחימר שעשיתי פעם.  
בכלל, אני אוספת חומרים ליום שתנוח עלי השראה  
ואעשה בהם שימוש שיהפכו ליצירה חדשה."



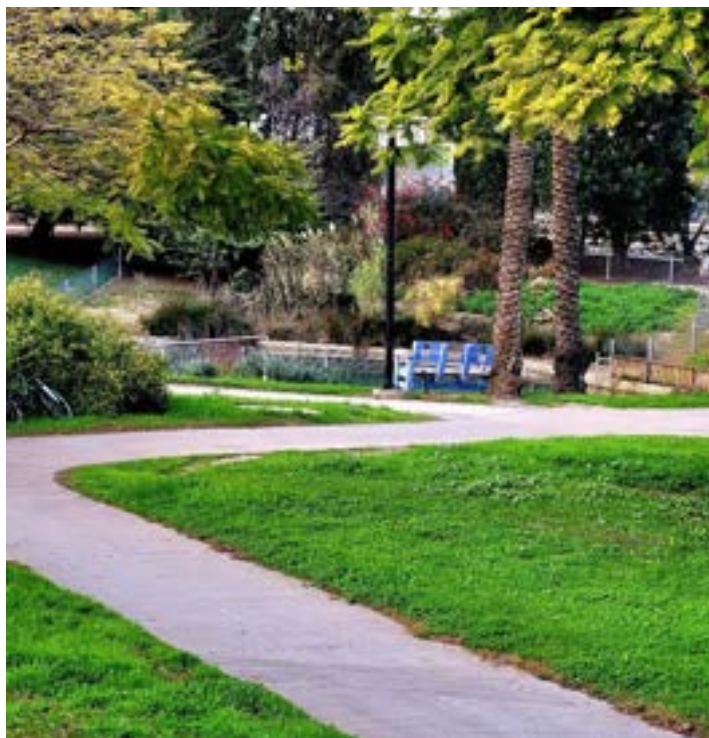
"למשל הכיסא הקטנטן הזה שנוצר  
מצמיג נטוש, צבעתי הוספתי לו גלגלים  
ומושב מרופד וצבעוני. הילדים של סיון  
אחיינתי מתגלגלים עליו הרבה."



"החברות" שלי ליד הכיור, קרנבל בזמן רחיצת כלים, אף פעם לא משעמם לי.



"גם הנוף הנשקף מהחלון ובעיקר מהמרפסת אהוב עלי מאוד, צופה על צומת דרכים שיש בה תנועה גדולה של אנשים. גם רואים וגם לא מופרעים מהרעש בגלל המרחק."



על העמודים במרפסת מטפסים אנשים  
אמיצים...



פני השולחן זכוכית שקופה, מונחת על הגה של ספינה.  
 "את שולחן האוכל הזה הבאתי איתי מארה"ב. חייתי שם  
 4 שנים, בניו יורק ובלוס אנג'לס. טיילתי המון וכשחזרתי  
 נחשבתי לתושב חוזר כך שיכולתי להביא איתי משם מטען  
 גדול. את הכיסאות קניתי בארץ, ללא ריפוד, אותם  
 עשיתי והתקנתי בעצמי."

על קירות הבית ציורים של ניצה: "אלו ציורים שציירתי בעבר.  
 פריטים ישנים מרגשים אותי, ויש לכך ביטוי גם באובייקטים שבחרתי לצייר".





בית שהקירות מדברים, לפעמים בפרלמנט



לפעמים שותקים, לפעמים נחים



"זו אחת העבודות האהובות עלי ביותר: חלון שמצאתי במחזור, שברתי את הזכוכית, צבעתי, ופיסלתי דמויות שמסתכלות לתוך הבית"



יצאתי מלאה בהערכה ובפליאה, לגלות עולם שלם במקום הקטן על שפת הנחל.  
בית שהוא גם סדנא, גם גלריה.  
בית שנשמת אפו היא היצירה.  
תודה לך ניצה על החוויה.



## רחל ארטל בת 80. מאיה ארטל-זיסמן מראיינת את אימא לכבוד המאורע

**באיזה גיל עברת משריד לניר דוד, האם המעבר היה קשה / קל / מורכב?  
כמה שנים לקח לך להגיד על ניר דוד "אצלנו"?**

עברתי לניר דוד ב- 1970 עם נישואי ליונה. המעבר לא היה מורכב. לחצו עלי להיות מורה "למלאכה" במוסד החינוכי, בלי שהיתה לי הכשרה לכך, ונתנו לי שבוע להתכונן. זה היה מאוד מאתגר עבורי. ניר דוד הוא הבית שלי, אבל כמובן שעולים זיכרונות משריד. הבית הפרטי שלי בניר דוד היה מיד הבית שלי, שלנו.

**איך חווית את הלינה המשותפת כילדה וכאם, האם את שמחה שנכדיך ישנים בבתי הוריהם?  
אני מאוד שמחה שהנכדים שלי ישנים בבית הוריהם. כילדה, היו בזה דברים נהדרים והיו גם פחות. כאם היתה בזה נוחיות גדולה, מצד שני היה עצוב להיפרד כל ערב מהילדים. עשינו זאת כי כך נהגו. זה היה המצב.**

**מה מלמדים אותך הנכדים על עצמך ועל העולם?**

שהעולם מעניין ויפה. אני מאוד אוהבת להיות בחברת נכדיי.  
[פונה אלי]: רק כשהיו לך תדעי כמה זה כיף.

**האם נטעת במהלך השנים עץ שעדיין צומח?**

במשך החיים נטעתי הרבה עצים במסגרת ציון ט"ו בשבט שהיה נהוג בעבר בקיבוץ. למשל מעל השכשוכית שבפארק המעיינות, לאורך מטע המנגו ועוד. גם בתור ילדים נטענו הרבה עצים.

**בשנים שהייתה לכם גינה, מה גידלתם בה?**

גינה אף פעם לא היתה התחום שלי, מקסימום פוטוס.

לאחרונה התחלת לעטר מבנים באמנות שלך. של מי היה הרעיון, והאם יש לך תכנית סדורה להמשך?  
האם זו תפיסה של אמנות קישוטית? האם זוהי החתימה הציבורית-תרבותית שלך?

הרעיון לקישוט מבנים הוא שלי, לא ראיתי את זה בשום מקום אבל זה נראה לי מתאים ויפה. אין לי ממש תכנית סדורה אבל אני מאוד רוצה להמשיך. וכן, יש תכניות להמשך, נשאר אתכם במתח...  
לא עומדת מאחורי האמנות הזו איזו אידיאולוגיה או רציונל, זה פשוט יפה בעיני ואני נהנית מהיצירה ומהחשיפה של העבודות על קירות של מבני ציבור בקיבוץ.



על קיר המאפייה (סדנא לתיקון אופנים)



על קיר המשרד של גילה חנני

אמא יקרה –

את עוגן ובטחון עבורנו ועבור נכדייך. מאחלים לך עוד שנים בהם תהיי בריאה,  
תמשיכי ליצור, להרגיש משמעותית ואהובה.

אוהבים, אסף, יואב, מאיה והנכדים!

## השלומפר האולטימטיבי

### לביא מאירי – ברכה לרמי דגני עם סיום עבודתו כיו"ר התיירות

יש לי חבר שקוראים לו רחמים אבל כולם קוראים לו רמי. שלומפר אמיתי ופרופסור להיסטוריה. מתוך נעלי הבית של קיפי, מכנסיים קצרים שהתחתונים לעיתים מציצים מהם החוצה, ידיים שאוחזות בהם שמא ישמטו מטה, חולצה מעוטרת בחורים שהם פרי כוויות סיגריה, שפם מצהיב מרוב ניקוטין, זקן עבות ורעמת שיער (בדימוס), צומח ראש ועוד איזה ראש.

מצד אחד ילד המחזיק באוספים שונים ומוזרים: פעמונים, בובות ובקבוקי יין זעירים מכל העולם והאוסף הביזארי מכולם אוסף שקיות סוכר (מכל נסיעה שלי לחו"ל הייתי מצווה להביא לך שקיות סוכר). מצד שני פרופסור להיסטוריה, מומחה לנצרות המוזמן למעוזי הנצרות להסביר לנוצרים נצרות מהי.

דמותך החיצונית, רמי, מתעתעת – מה לשלומפר שכמוך ולענייני תיירות שהעוסקים בהם מסתובבים בדרך כלל מכופתרים ומעונבים או במדי העסק? אז זהו, שיש הרבה, הרבה מאוד. אתה רמי, בניגוד לשר מיקי זהר, הרודף אחר שלושת הכפים (כוח, כבוד, כסף), ניחן בשלושת החתים (חלום, חזון, חוכמה).

אתה איש חולם וכחבר תל עמל ותיק ששומע (או שלא) שנה בשנה בחג הקיבוץ את המשפט האלמותי "כל חלום הוא אמת אם רוצים מאוד מאוד", יודע שלא מספיק לחלום על עוד אטרקציה ועוד מלון, אתה יודע שבניגוד לאגדה האורבנית התלעמלית, לא תמיד מספיק לרצות מאוד מאוד, צריך חזון, חזון שיתווה את הדרך למימוש החלום. ואתה גם איש חזון שידע ויודע לראות רחוק, להציב מטרה ולהתוות את הדרך. אבל לא חלום ולא חזון יספיקו לצורך מימושו, צריך גם חוכמה ואתה ניחן בהמון ממנה. בדרכך המיוחדת אתה יודע לראות בכל הר גבעה קטנה, בכל דלת סגורה, חלון פתוח לרווחה ובכל תוכנית – את הדרך למימושה.

נפלה בחלקי זכות ענקית לעבוד לצידך לשתף איתך פעולה, להתווכח איתך ולריב איתך, בעיקר על החלטות שניסיתי להעביר בלעדיך בזמן שיצאת להפסקת הסיגריה שלך, דבר שחזר על עצמו אחת לרבע שעה, ולא הרגשתי מעולם שהדבר פגע בחברות בינינו.

כפרופסור להיסטוריה עסקת במה שיצרו, הגו ועשו אחרים לפני שנים רבות, כיו"ר התיירות עסקת ביצירה עצמה, עסקת בהווה והמון בעתיד. היצירה התיירותית שנוצרה ונוצרת כאן, היא מפעל חיים שראוי להתגאות בו ויש לך סיבה אמיתית להתגאות בו.

אז שלומפר אולטימטיבי שכמותך, עכשיו יותר מתמיד תוכל להתלבש כמו שאתה אוהב, להיות ספון במשרדך הקטן, במקום שכשיוצאים ממנו לאוויר הצח לא יוצאים להפסקת סיגריה אלא להפסקה ממנה, ללגום עוד כמה כוסות קפה שתרצה ולהעיר לכולנו ובצדק על מה שאנחנו עושים וגם על מה שלא, להגיד לכולנו ובצדק "אמרתי לכם".

מאחל לך שלא תשתנה לעולם, תישאר בדיוק כמו שאתה, שלומפר אולטימטיבי.

הרבה, הרבה בריאות והמשך ונינוח.

**באהבה, לביא**

# מזל לנולדים בחודש פברואר

שלמה גלזר בן 70

שלמה

מי היה מאמין – הגעת לגיל 70  
(כנראה שהזמן עובר מהר כשנהנים)  
אימא ואתה גדלתם ילדים סבבה  
(ולנו הזכות לקרוא לך אבא).

בשנים אלו עשית המון  
חקלאות, שליחות בחו"ל ועריכת עיתון  
ניהול תחנת רדיו וגם דובר  
ולקחת אחריות בעת משבר.

היית מזכיר קיבוץ פעמיים  
בזמן השינוי ובמאבק על המים  
ועכשיו זו תקופה חדשה בה אתה נדרש  
להמציא את עצמך מחדש.

מאחלים שתמשיך כמו אתמול גם מחר  
להיות בעל, אבא וסבא נהדר.

ניצה והבנים



## אורי כרמל בן 60

אורי יקר

כבר כמה שבועות שהמשפחה הנפלאה שלך מתכננת לך אירועים והפתעות שחלקן אפילו, עדיין השתיקה יפה להן...

סיגל תיכננה חופשה מפנקת בהפתעה וגם אני תרמתי את תרומתי הצנועה ומלאתי לך ביומן ישיבות מיותרות, על מנת שההפתעה תהיה מושלמת.

והנה – האדם מתכנן ואלוהים צוחק

ההתרגשות והשמחה מתערבבות בכאב וצער על לכתו של אלי – אבא וסבא אהוב. זכית במשפחה אוהבת ותומכת שתדע לאפשר לך לכאוב ולשמוח בעת ובעונה אחת.

עם פתיחתו של עשור חדש בחייך, אני מאחלת לך שהשמחה, הנחת והאהבה ימלאו את ימך, שתזכה להצלחות מקצועיות גם בתקופה המתגרת הצפויה בארץ ובעולם שתזכה להגשים את מטרותיך וחלומותיך!!

תמשיך להוביל אותנו בדרכך השקטה, הנבונה, הישרה והבוטחת.

אתה נכס יקר למשפחתך, לחברים ולכל הסובבים אותך

כולנו אוהבים, מעריכים ומאחלים לך את כל הטוב שבעולם!!!

מיכל ועקנין



## שירה ורדי בת 50

שירה אהובתנו, מאחלים לך שתצליחי בכל מה שתעשי ושתמשיכי להיות שמחה ואוהבת אדם. תמשיכי להפיץ אור ואהבה ללא תנאי בכל מקום שאת נמצאת ולהיות העוגן של המשפחה.

מאחלים: צפריר, נועם, ליבי, יפעת,

יהונתן, שי, ואיל

## גיא רבטל בן 20

גיא יקר שלנו

לילד האהוב, לאח היקר (שהחליף קידומת מהר מדי לטעמינו)

מאחלים לך יום הולדת 20 שמח 🌸

שתהיה

הכי בריא

הכי שמח

הכי משמעותי

הכי מחוייך

והכי אור

אוהבים אותך,

אנחנו



## מאיה שיפוני בת 10

מאיוש שלנו הנפלאה

אנחנו מאחלים לך את כל הטוב

שיש לעולם הזה להציע

את ילדה מיוחדת! מצחיקה,

נבונה ושמחה...

מאחלים לך שתשמרי על כל אלה

ועוד...

אוהבים אותך כל כך-

כל המשפחה



## מטר נפתליס בת 10

מטר, מה נאחל לילדה עם לב ענק?  
אל תפסיקי לחייך ולשמוח, תמשיכי להיות אחות אוהבת.  
אוהבים ומחבקים, המשפחה



ברכה חמה לאסתי יעקובי ולכל המשפחה,  
לרגל הולדת בתם הבכורה של צליל וניר



## לזכר חברינו ובנינו שנפטרו בחודש פברואר שבט – אדר



| שם הנפטר              | תאריך לועזי | תאריך עברי       |
|-----------------------|-------------|------------------|
| עליזה הלוי שריג       | 04.02.1946  | ג' אדר א' תש"ו   |
| חיה גרד               | 09.02.1972  | כ"ד שבט תשל"ב    |
| משה אורפז - זלוטניצקי | 05.02.1981  | א' אדר א' תשמ"א  |
| רבקה כץ               | 01.02.1982  | ח' שבט תשמ"ב     |
| יוזק שור              | 29/02/1982  | א' אדר תשמ"ב     |
| יצחק ולדן             | 11.02.1989  | ו' אדר א' תשמ"ט  |
| אטקה הלוי             | 26.02.1989  | כ"א אדר א' תשמ"ט |
| ברוך (בושקו) גרד      | 25.02.1993  | ד' אדר תשנ"ג     |
| דבורה גלזר            | 15.02.1995  | ט"ו אדר א' תשנ"ה |
| מינקה ולדן            | 24.02.1995  | כ"ד אדר א' תשנ"ה |
| מרדכי (מוטקה) גור     | 08.02.1996  | י"ח שבט תשנ"ו    |
| שלמה גור              | 07.02.1997  | ל' שבט תשנ"ז     |
| דן ברייר              | 17.02.1998  | כ"א שבט תשנ"ח    |
| יחזקאל פרלברג         | 24.02.1999  | ח' אדר תשנ"ט     |
| מרים (מיצי) רוז'ני    | 07.02.2003  | ה' אדר א' תשס"ג  |
| יצחק ארזי             | 19.02.2003  | י"ז אדר א' תשס"ג |
| שרה נוימן             | 28.02.2003  | כ"ו אדר א' תשס"ג |
| זכריה מוזר            | 02.02.2004  | י' שבט תשס"ד     |
| יעקב ארזי             | 29.02.2004  | ז' אדר תשס"ד     |
| קלרה חרמוני           | 01.02.2005  | כ"ב שבט תשס"ה    |
| חייקה קלס             | 18.02.2005  | ט' אדר א' תשס"ה  |
| מאיר טרצביצקי         | 21.02.2006  | כ"ג שבט תשס"ו    |
| מאיר טל               | 10.02.2008  | ד' אדר א' תשס"ח  |
| פרניה שחר             | 09.02.2011  | ה' אדר א' תשע"א  |
| שלמה קלס              | 02.02.2013  | כ"ג שבט תשע"ג    |
| מלכה דווידזון         | 09.02.2014  | ט' אדר א' תשע"ד  |
| משה ברקוביץ'          | 28.02.2016  | י"ט אדר א' תשע"ו |
| תמרה ברקוביץ'         | 28.02.2019  | כ"ג אדר א' תשע"ט |
| ישראל נצר             | 28.02.2019  | כ"ג אדר א' תשע"ט |
| מאיה זמיר             | 01.02.2020  | ו' אדר תש"פ      |
| עמירה רבטל            | 15.02.2022  | י"ד אדר א' תשפ"ב |
| נגה תמיר-וגנר         | 20.02.2022  | י"ט אדר א' תשפ"ב |
| אלי כרמל              | 22.02.2023  | א' אדר תשפ"ג     |

## תשבץ הגיון – הוריקן [אורי קלס]

|    |    |    |    |    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| 6  |    | 5  |    | 4  |    | 3  | 2  | 1  |
|    |    |    |    |    | 8  |    |    | 7  |
|    | 12 |    | 11 |    | 10 |    |    | 9  |
|    |    |    | 15 |    |    | 14 |    | 13 |
|    |    |    |    |    |    |    | 16 |    |
| 19 |    |    | 18 |    |    |    |    | 17 |
|    | 22 |    |    | 21 |    |    |    | 20 |
|    |    | 24 |    | 23 |    |    |    |    |
|    |    | 26 |    |    |    |    |    | 25 |

### הגדרות

#### מאונך

#### מאוזן

- |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. המכרסם הזה בלע את וו באירגון טרור (4)</p> <p>2. משתנים מאי קושי בגן הירק (7)</p> <p>3 + "9 מאוזן" בקש לו ונהייה דהוי (4)</p> <p>4. נאצה בזול האחרת (3)</p> <p>5. ירחיקו כשבידו יש תפוח, למשל (6)</p> <p>6. נשמע כמו דביל אך בסה"כ רצה מים (4)</p> <p>8. מין אור שכזה אחר לנשגבים הפריזילגים (6)</p> <p>11. לפעמים לעת זיקנה הזבל הוא לפני המדבר (6)</p> <p>12. הוא לא שווה שום דבר כשנגמרו הלחם והבהמה (7)</p> <p>14. עוזבים את הקבוצה ואין להם כלום אחרי הדוב (6)</p> <p>17. להראות לציפור איך לסייר (4)</p> <p>19. זה מדעי אך שונה בבכי (4)</p> <p>21. פרע את חובו הכל מהכל (3)</p> <p>24. ראו "22 מאוזן"</p> | <p>1. כשהוא קבע את הדין שני הקופים באו אחרי 8 (3)</p> <p>4. נכנס ריש ליו"ש יצא מאפה (5)</p> <p>7. מי יעזור לנו באיטליה? (5)</p> <p>9. ראו "3 מאונך"</p> <p>10. דרך זאת השתבשה לטובת העץ (6)</p> <p>13. אפס ודוב באחרית ימיו (4)</p> <p>15. חתכו למיה בצורה שונה (4)</p> <p>16. הם נעו אחרי ההרים האלו בארה"ב (7)</p> <p>17. למד שלפני המטווח אפשר "לפייט" (4)</p> <p>18. מי שיבוא אחרי הפקודה לקבל תשומת לב (4)</p> <p>20. בתי פרי תבדקי את החומר בידיים (6)</p> <p>22 + "24 מאונך" נשבע שמסביב לבית נשוחח (4)</p> <p>23. בי נשבעתי שיכנס להם עם סכינים (5)</p> <p>25. מי ביקש להיכנס לרחם ושיחוסו עליו? (5)</p> <p>26. החבר שמסביב לקוף הוא הבסיס והיסוד (3)</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|